

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет педагогічний
Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва
та реставрації творів мистецтва

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри
_____ Урсу Н.О
«__» _____ 2020 р.

Дипломна робота
Магістра
з теми: «**Типографіка методичних
електронних публікацій художніх спеціальностей**»

Виконала:
студентка II курсу,
групи ОМх1-М19z
Спеціальності: 014 Середня освіта.
Образотворче мистецтво
Шимкова Анжела Володимирівна

Науковий керівник: **Бренюк А.Г.**,
кандидат мистецтвознавства,
старший викладач кафедри
ОДПМтаРТМ

Рецензент: **Підгурний І.С.**,
кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри кафедри
ОДПМтаРТМ

Кам'янець-Подільський – 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ЕЛЕКТРОННІ ПУБЛІКАЦІЇ ЯК ЗАСІБ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	7
1.1. Електронне видання	7
1.2. Види навчальних та навчально-методичних видань.....	16
1.3. Електронні Освітні Ресурси (ЕОР)	22
Висновок до розділу I.....	27
РОЗДІЛ II. ОЦИФРОВКА І ЦИФРОВІ МОДЕЛІ В МИСТЕЦТВІ.....	29
2.1. Програмне забезпечення	29
2.2. Специфіка електронних моделей	37
2.3. Комп’ютерна розробка електронних видань.....	43
Висновок до розділу II	57
РОЗДІЛ III. ЕТАПИ РОБОТИ ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ	59
3.1. Онлайнові web-галереї	59
3.2. Розробка дизайн-макету сторінок галереї студентських робіт Кам’янець- Подільського національного університету імені Івана Огієнка, педагогічного факультету, кафедри ОДПМ та РТМ.....	71
3.3. Створення макетів	75
Висновок до розділу III	79
ВИСНОВКИ.....	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	84
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Початок ХХІ ст. ознаменувався бурхливим розвитком інформаційних технологій та їх стрімким проникненням в усі сфери суспільного життя, зокрема й у сферу освіти. Впровадження електронних технологій відкриває широкі перспективи поглиблення теоретичної бази знань, посилення прикладної спрямованості навчання, розкриття творчого потенціалу студентів і викладачів у відповідності до їх нахилів, запитів і здібностей. Забезпечити якість електронних засобів навчального призначення, що розробляються, а саме, технічну досконалість, якість змісту та педагогічну цінність, – це головне завдання розробників електронних засобів навчального призначення. Але разом з тим, електронні засоби навчального призначення набувають педагогічної цінності лише в тому випадку, якщо їх легко вписати в навчальний процес, якщо вони покращують результати навчальної роботи.

Зважаючи на актуальність проблеми електронних публікацій в сучасній освіті, важливість забезпечення навчального процесу відповідними технічними засобами та малодослідженість проблеми використання електронних підручників у навчальному процесі, метою даної роботи є з'ясування сутності інформатизації, розмежування понять, що позначають різні електронні ресурси та узагальнення досвіду щодо використання електронних публікацій у навчальному процесі.

Здійснення інформатизації освіти вимагає з'ясування сутності цього процесу і визначення основних напрямків його реалізації.

Можна зустріти різні визначення поняття інформатизація освіти. Вони відображають різні аспекти і складові процесу впровадження в систему освіти електронних технологій. Узагальнено ж можна сказати, що інформатизація освіти – це створення і використання електронних технологій для підвищення ефективності видів діяльності, що здійснюються в системі освіти.

Таким чином, електронні публікації в освіті визнана одним із пріоритетних державних завдань.

Електронна система освіти повинна бути невід'ємною складовою інформатизації України і здійснюватися згідно з єдиними державними нормативами, враховуючи при цьому особливості системи освіти.

Мета дослідження: обґрунтування та розробка теоретичних засад створення електронних методичних видань різних видів, підвищення ефективності їхнього використання, а також дослідження специфіки організації інформаційного використання цих видань.

Об'єкт дослідження: обрані теоретичні та практичні аспекти проектування електронних методичних видань, підвищення їх ефективності та організації інформаційного використання таких видань.

Предмет дослідження: сучасні технології електронних методичних видань.

Завдання дослідження:

- систематизація властивостей та класифікація мультимедійних технологій;
- аналіз процесів комп'ютерної розробки електронних видань, дослідження механізмів виробництва, супроводу, тестування та оцінки видань такого типу;
 - формування методики підвищення ефективності освітніх сайтів;
 - розробка та обґрунтування методики проектування та розробки інтерактивних Web-порталів;
 - аналіз інструментів і механізмів організації інформаційної безпеки використання електронних засобів;
 - створення віртуального навчального простору для студентів та викладачів;
 - розробка та обґрунтування рекомендацій щодо формування контенту типографіки методичних електронних публікацій художніх спеціальностей.

Хронологічні межі дослідження: від створення електронних технологій до новітніх електронних засобів.

Методи дослідження: відносно новим загальнонауковим методом є інформаційний підхід, саме він використовувався в магістерській роботі, суть якого полягає в тому, що при вивченні будь-якого об'єкта, процесу чи явища в природі чи суспільстві перш за все, виявляються найхарактерніші для нього інформаційні аспекти. Інформаційний підхід тісно пов'язаний із системним, що дає змогу уявити сучасний світ як складну глобальну багаторівневу інформаційну систему, яку утворюють три взаємопов'язані системи нижчого рівня: система «Природа», система «Людина» і система «Суспільство». У соціальному пізнанні широко використовуються цивілізаційний, інформаційний та інші підходи до осмислення культурно-історичного процесу.

Також теоретичне дослідження потребує описування, аналізу та уточнення конкретної теми, тобто термінів і понять, що їх позначають.

Наукова новизна дослідження: на сьогоднішній день існує велика кількість електронних публікацій, в них найчастіше як приклад представлені роботи всесвітньо відомих художників минулих років та їх послідовників. Галерея студентських робіт представляє собою інновації та технології в представленні композиції творчих робіт саме самих студентів художніх спеціальностей, це надає дослідженню новизну, систематизацію та підвищення освітньої ефективності, тому виділяє її серед аналогічних електронних публікацій.

Практичне значення дослідження: дипломної роботи полягає в можливості використання її тексту, матеріалів поточної практичної роботи і результатів теоретичного дослідження в навчальному процесі в якості допомоги для студентів усіх курсів художніх спеціальностей, викладачам та абітурієнтам.

Структура й обсяг дипломної роботи: в роботі містяться теоретичні основи і правила, а також основні принципи створення галереї студентських

робіт, як електронні публікації. Складається зі вступу, трьох розділів, які поділені на підрозділи. Також, у магістерській роботі є заключні висновки, список використаних джерел, додатки.

ВИСНОВКИ

Революційні перетворення новітньої епохи в області інформаційно-комунікаційних технологій ознаменувалися появою і інтенсивним розвитком мультимедіа як нового аудіо-візуального засобу масової комунікації. Завдяки унікальним можливостям синтезу різноманітних «середовищ» властивостям інтерактивності мультимедіа дозволяють моделювати всю повноту людських відчуттів, надаючи глядачеві можливість брати участь в процесі створення аудіовізуального простору, взаємодіючи з різноманітними даними інтерактивної структури в діалоговому режимі. Засоби мультимедіа, спираючись на технологію віртуальної реальності, допомагають розсунути межі екрану, створити ілюзію реальності того, що відбувається.

Виразною тенденцією останнього десятиріччя став інтенсивний розвиток і широке проникнення інформаційно-комунікаційних технологій у всі сфери життя суспільства, включаючи аудіовізуальну культуру і мистецтво. Уявлення, перетворення, зберігання і розповсюдження величезних масивів інформації в електронній формі, функціонування глобальних мереж, миттєва передача повідомлень в будь-яку точку планети і багато інших можливостей сучасних технологій сприяли створенню якісно нової інформаційної структури – загальносвітового інформаційного простору, який заснований на комплексі сучасних мультимедійних технологій. У зв'язку з цим є надзвичайно актуальними з точки зору наукового та практичного аспектів аналіз особливостей впровадження та використання технологій електронних мультимедійних видань в різних сферах людської діяльності.

Отже, зберігання цифрових фотографій в Інтернеті стає все більш популярним. А якщо ви ще й талановитий фотограф, то інші повинні мати можливість оцінити ваші творіння. Незважаючи на популярність безкоштовних онлайн-ових web-галерей, оптимальним варіантом є створення власного фотосайту (з розміщенням на платному або безкоштовному хостингу), оскільки в цьому випадку ви отримуєте можливість повністю змінювати оформлення сайту на свій розсуд, у будь-який момент його

оновлювати, а головне - не маєте обмежень ні за кількістю, ні за змістом фотографій, ні за умовами їх зберігання і показу. Якщо ж ви використовуєте безкоштовний хостинг, то, як правило, обмежений тільки загальний обсяг даних, та й плата за послуги хостингу зараз невисока. Так як, проблеми технологій верстання електронних публікацій зверталися зарубіжні та українські науковці, експерти видавничої галузі, проте більшість досліджень, публікацій у зарубіжних онлайн-медіях присвячено вивченню специфіки використання окремої програми чи технологічної платформи. У цьому контексті варто згадати роботи Д. Абрамса (D. Abrams), Р. Айдта (R. Auydt), Дж. Ханна (J. Hannah), А. А. Болдуїна (A. A. Baldwin), Л. Малярець. Ґрунтовною працею є стаття М. Назаркевича, О. Сторожа та І. Ключника «Особливості розроблення інтерактивних електронних публікацій», автори якої поділили інструментальні засоби розроблення інтерактивних електронних видань на он-лайн-сервіси, компілятори електронних видань та програмні редактори й порівняли найважливіші параметри цих інструментальних засобів через встановлення вагових коефіцієнтів [45]. Програмні засоби для створення електронних навчальних видань схарактеризовано й у статті «Сучасні технології створення електронних видань» С. Гриценка. Проте в зазначених дослідженнях не згадано значну кількість технологічних засобів для розроблення інтерактивних книг, які активно використовують у сучасній видавничій практиці. Технологічно найпростішим для видавців, є створення номомедійних інтерактивних електронних видань з фіксованим макетом, що практично ідентичне верстанню друкованих видань.

Макетування інтерактивних мультимедійних видань концептуально відрізняється від підготовки макетів для друкованих видань і потребує спеціалізованого програмного забезпечення та відповідних професійних навичок.

Більшість із розглянутих технологічних інструментів для макетування і верстання інтерактивних електронних видань, на жаль, поки що не доступні для українських видавців через зависоку ціну. Розроблення і розвиток національних технологічних платформ (програм) для макетування і верстання інтерактивних мультимедійних видань, орієнтованих саме на український видавничий ринок (Autoria від CourseYard, яка, на жаль, досі не доступна для використання).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адамов Е. Б. Ритмическая структура книги / Е. Б. Адамов – М.: Книга, 1994. – 96 с.
2. Адамов Е. Б., Бельчиков И. Ф., Быкова В. Я. Художественное конструирование и оформление книги / Е. Б. Адамов, И. Ф. Бельчиков, В. Я. Быкова – М.: Книга, 1989. – 272 с.
3. Анисимов Н.Н. Основы рисования / Н. Н. Анисимов – М.: Стройиздат, 1977. – 168с.
4. Бартенъев И. А. О преподавании живописи в высших и средних художественных заведениях / И. А. Бартенъев – М.: 1974. – 60 с.
5. Беда В. Г. Живопись / В. Г. Беда – М.: Просвещение, 1986. – 192 с.
6. Беда В. Г. Живопись и ее изобразительные средства / В. Г. Беда – М.: Просвещение, 1977. – 188 с.
7. Беда В. Г. Основы изобразительной грамоты / В. Г. Беда – М.: Просвещение, 1989. – 122с.
8. Бережна О. Б. Технології підготовки та виробництва мультимедійних видань (типографіка) : конспект лекцій для студентів напряму підготовки "Видавничо-поліграфічна справа" усіх форм навчання / О. Б. Бережна, В. В. Браткевич. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2019. – 110 с.
9. Бесчастнов Н. П., Кулаков В. Я., Стор И. Н., Авдеев Ю. С., Гусейнов Г. М., Варбанец Н. В. Иоганн Гуттенберг и начало книгопечатания в Европе. Опыт нового прочтения материала / Н. П. Бесчастнов, В. Я. Кулаков, И. Н. Стор, Ю. С. Авдеев, Г. М. Гусейнов, Н. В. Варбанец – М.: Книга, 1980. – 366 с.
10. Васильев А. А. Теоретические и методические обоснования начальной стадии обучения пленэрной живописи при подготовке художника – педагога /А. А. Васильев – М.: 1983. – 60 с.
11. Владимиров И. Н. Трактат об искусстве / И. Н. Владимиров – М.: 1969. – 80с.

12. Водолазька С.А. Інформація та документація. Видання електронні. / С.А. Водолазька. – ДПБ. : ДДВ- Київ, 2019. – 18 с.
13. Волков Н. Н. Композиция в живописи / Н. Н. Волков – М.: Искусство, 1977. – 266с.
14. Волков Н. Н. Цвет в живописи / Н. Н. Волков – М.: Искусство, 1984. – 320с.
15. Говоров А. А., Куприянова Т. Г. История книги / А. А. Говоров, Т. Г. Куприянова – М.: Светотон, 2001. – 400 с.
16. Грабовський Л.П. Основи макетування в різних техніках. / Л.П. Грабовський. – ОО. : ААН- Харків, 2018. – 40 с.
17. Диминский В. Б., Шеболдаев А. С. Живопись: Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / В. Б. Диминский, А. С. Шеболдаев – М.: Гуманит. Ж67 изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 224 с.
18. Дмитриев Н. А. Изображение и слово / Н. А. Дмитриев – М.: Искусство, 1980. – 140с.
19. Жегин Л. Ф. Язык живописного произведения / Л. Ф. Жегин – М.: Искусство, 1970. – 124 с.
20. Женченко М.О. Цифрові трансформації видавничої галузі. / М.О. Женченко. – ДЛ. : БДВ- Київ, 2019. – 440 с.
21. Історія макетування: навч. посіб. / Л. А. Бурчун та ін. – К., 2011. – 142 с.
22. Кавун А.С. Организация информационной безопасности использования мультимедийных средств. / А.С. Кавун. – ДП. : ЛВ- Москва, 2018. – 216 с.
23. Капанова С. Г. От замысла и природы к законченному произведению / С.Г. Капанова – М.: Изобразительное искусство, 1981. – 216 с.
24. Капр А. Эстетика искусства шрифта / А. Капр. – Москва : Книга, 1979. – 124 с.
25. Каров П. Шрифтовые технологии. Описание и инструментарий / П. Каров. – Москва : Мир, 2001. – 186 с.

26. Королькова А. Живая типографика / А. Королькова. – Москва : IndexMarket, 2008. – 224 с.
27. Костин В. Н., Юматов В. Д. Удивительный язык изобразительного искусства / В. Н. Костин, В. Д. Юматов – М.: Знание 1978. – 100 с.
28. Кричевский В. Типографика в терминах и образах / В. Кричевский. – Москва : Слово/Slovo, 2000. – 144 с.
29. Лактонов А. Р., Виннер А. Е. Заметки о технике живописи / А. Р. Лактонов, А. Е. Виннер – М.: Художник, 1968. – 68 с.
30. Лебедев В. А. Методология и практика электронных изданий по искусству / В. А. Лебедев. – Москва : НИИ РАХ, 1998. – 56 с.
31. Ляхницкий О. В. Начало книгопечатания в России / О. В. Ляхницкий – М.: СПб., 1883. – 84 с.
32. Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт модулю "Типографіка" з навчальної дисципліни "Технологія підготовки та виробництва мультимедійних видань (типографіка)" для студентів напряму підготовки "Видавничо-поліграфічна справа" усіх форм навчання / уклад. О. Б. Бережна, В. В. Браткевич. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2011. – 50 с.
33. Мілаш О.О. Інформатизація вищих навчальних закладів як пріоритет державної освітньої політики в Україні. / О.О. Мілаш. – ДПб. : БДВ- Київ, 2017. – 340 с.
34. Назаркевич М.В. Особливості розроблення інтерактивних електронних книг. / М.В. Назаркевич. – ДПб. : ДДВ- Київ, 2019. – 154 с.
35. Погулянік Т. Роль електронних книг в освітньому просторі України / Т. Погульник. – К. : Арт, 2014. – 740 с.
36. Попова О. Методи макетування / О. Попова // Искусство. – 2018. –
37. Розгалуження публікацій / ред. В. А. Тутцман. – К. : Техно, 2015. – 272 с.
38. Рудер Э. Типографика / Э. Рудер ; перснем. – Москва : Книга, 1982. – 285 с.
39. Сайти XXI ст. // підруч. - К. - 2009. – 124 с.

40. Самара Тимоти. Типографика цвета. Практикум. Как выбрать шрифт / Тимоти Самара. – Москва : РИП-Холдинг, Rockport Publishers, 2006. – 256 с.
41. Сингман А. Психология восприятия шрифта – социальный и эмоциональный контекст / А. Сингман // Publish. – 2001. – 65 с.
42. Слуцкер М. Инструментальные средства для OpenType технологий. Редактор FontLab 4.6 как конвертор / М. Слуцкер // Компьюарт. – 2011. – 319 с.
43. Слуцкер М. Шрифтовые технологии Open Type как издательский инструмент / М. Слуцкер // Компьюарт. – 2011. – 254 с.
44. Ткачев В. Н. История живописи. Высшая школа / В. Н. Ткачев – М.: 1987. – 208с.
45. Феличи Д. Типографика: шрифт, верстка, дизайн / Д. Феличи ; пер с англ. – Санкт-Петербург : БХВ-Петербург, 2004. – 496 с.
46. Феофан Р.Р. Стилiзацiя як основа. / Р. Р. Феофан – К., – 1998. – 154 с.
47. Фурман Ю.В. Пiдхiд до публiкацiй. / Ю.В. Фурман, А.Д. Лучина. – К. : ВДТЕ, 1999. – 318 с.
48. Чепiль М.М. Педагогiчнi технологiї: методичнi рекомендацiї для художнiх шкiл / М. М. Чечепiль – Київ: ІНКОС – 2018. – 210 с.
49. Шемерко Г. М. Історичний дизайн: навч. посiб. / Г. М. Шемерко, Л. Г. Тлумченко – К., 2001. – 169 с.
50. Шербiна А.В. Вiдносини у дизайні. / А. В. Шербiна - М.: Вилучок. – 1999. – 654 с.
51. Шмелева А. Классификация шрифтов: практика и проблемы/ А. Шмелева // Publish. – 2010. – 229 с.
52. Шумко Л. Розмова про композицiю. / Л. Шумко – М.: Юний вербник. – 1999. – 768 с.
53. Щербина В. Закономiрностi зображувальної площини та руху в композицiї. / В. Щербина – Кривий Рiг: Рiдна школа. – 1999.– 64 с.
54. Щурик Л. Оцифровка. / Л. Щурик Освітня оцифровка. – 2018. – 114 с.

55. Ярмола Ю. Компьютерные шрифты / Ю. Ярмола. – Санкт-Петербург : БХВ-Петербург, 1994. – 85 с.
56. Яцюк О.О. Основы макетування в різних техніках. / О.О. Яцюк. – ДПб. : БДВ- Москва, 2015. – 640 с.
57. Альтернативні галереї [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.arthuss.com.ua/books-blog>. – Назва з екрану.
58. Види макетування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://prozorro.gov.ua/tender>. – Назва з екрану.
59. Галерея в просторах інтернету [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://habr.com/ru/flows/design>. – Назва з екрану.
60. Головний принцип макетування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipediaaa./%D0%9C75>. – Назва з екрану.
61. Електронні макети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studfile.net/preview>. – Назва з екрану.
62. Електронні моделі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://noprint.ru/terminologiya.php?term=maket>. – Назва з екрану.
63. Електронні публікації в світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minisoft.com.ua/ro>. – Назва з екрану.
64. Електронні публікації та їх дизайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sum.in.ua/s/maket>. – Назва з екрану.
65. Засіб інформатизації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://support.microsoft.com/ukpublisher>. – Назва з екрану.
66. Ідеї дизайну та їх суть. Підвиди дизайну [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://UcTORu6mNAoGAcj0rwdspJFA>. – Назва з екрану.
67. Колористика дизайну і його нюанси [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vc.ru/design>. – Назва з екрану.
68. Макет для сайта [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://netpeak.net/ru/blog/chto-takoye-maket-sayta/>. – Назва з екрану.
69. Програмне забезпечення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zaxid.net/programne_zabezpechennya_tag. – Назва з екрану.

70. Продуктивність електронних публікацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://wikiway.com/dostoprimechatelnosti/galerei/>. – Назва з екрану.
71. Профільний дизайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://nakkkim.edu.ua/images/Vybirkovy_dysainy.pdf. – Назва з екрану.
72. Профільні стандарти дизайну [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://osvita.ua/school/program/program-10-11/58970>. – Назва з екрану.
73. Сайти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/new?hl>. – Назва з екрану.
74. Специфіка електронних видань [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.ph>. – Назва з екрану.
75. Специфіка електронних моделей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://folga.com.ua>. – Назва з екрану.
76. Художні публікації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.publ.science>. – Назва з екрану.
77. Художні спеціальності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ayaprint.ru/faq/maket>. – Назва з екрану.
78. Цікаві методи макетування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pidru4niki.com/dokumentoznavstvo>. – Назва з екрану.
79. Цікаві формотворчі засоби [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/journalism>. – Назва з екрану.
80. Цільова освітня аудиторія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.houzz.ru/foto/foto-interyery>. – Назва з екрану.
81. Що таке макет [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://design.tutsplus.com/uk/tutorials/what-is>. – Назва з екрану.